

Vulkanen "Santorini"

I oldtiden var der kun én ø på dette sted. Det var øen Strogilli, der betyder 'den runde'. Det ses tydeligt hvis man ser på det nuværende Santorini, der består af øerne : Thira (hovedøen), Thirassia og Aspronisi med vulkanresterne Nea Kameni og Palea Kameni inde i centrum.

Santorini er navnet på denne øgruppe i Kykladerne i det Ægæiske hav, men ofte bruges navnet Santorini om den største ø, der også hedder Thira, medens navnet Thera er den gamle by, der er ved at blive udgravet på det ca. 300 meter høje bjerg.

Efter at den afrikanske og europæiske fastlandsplade havde fjernet sig fra hinanden kom en kæmpevulkan i udbrud. Det var vulkanen "Præ-Kameni", der eksploderede i ét af de største udbrud i jordens historie. Herved blev øen Strogilli sprængt i stykker til det vi i dag kender som Santorini.

Videnskaben har senere beregnet, at udbrudssøjlen nåede 36 km op i luften og braget kunne høres helt op i Nordnorge. Der er fundet aske på Grønland.

På "Santorini" er der ikke fundet tegn på at mennesker er blevet begravet som f.eks. ved Pompei, så befolkningen har nået at flygte.

Ved udbruddet blev vægten af lava så stor, så halvdelen (ca. 83 km²) af vulkanen kollapsede og sank ca. 800 meter ned under havets overflade og dannede det, der kaldes "Caldera'en" (Caldera = kogegryde ell. kedel på spansk). Senere mindre udbrud har reduceret havdybden i Caldera'en til ca. 400 meter, og skrænterne til ca. 300 meter. Nogle forskere forbinder hændelsen med det sagnomspundne Atlantis.

Kollapset udløste en flodbølge (tsunami), der er beregnet til at have været 220 meter høj (tsunami'en i Thailand i december 2004 var til sammenligning ca. 5 meter høj og ca. 20 meter høj, da den ramte Sumatra). Flodbølgen bevægede sig med ca. 350 km i timen og nåede på ½ time til Kreta, hvor den ødelagde stort set alt og udslettede hele den minoiske kultur.

Udbruddet skete iflg. historiebøgerne i år 1645 f.kr., men forskere fra bl.a. Århus Universitet har for nylig fundet en begravet olivengren, der ved hjælp af C14-metoden kan dateres til 1613 f.kr. med en usikkerhed på mindre end 13 år. Den nye datering er tidligere end det traditionelle arkæologiske fastsatte tidspunkt for udbruddet, og det vil betyde, at ikke bare årstallet for den minoiske kultur ændres, men også den egyptiske kongerække påvirkes, og der kan komme vidtrækkende omvurderinger af kronologien i den europæiske historie.

Det seneste harmløse udbrud skete i 1950, og der er stadig områder på Nea Kaméni, hvor der kommer kogende vanddamp op. Gennem sprækker i overfladen siver der også stadig svovlholdige dampe op, hvilket både kan ses og lugtes.

I 1956 var der et alvorligt jordskælv, hvor bl.a. byerne Fira og Oia blev ødelagt.

Næste udbrud ventes om 10.000-20.000 år, men man ved aldrig med vulkaner !

